

FELINOTERAPIJOS VYSTYMOŠI PRIELAIIDOS LIETUVOJE: TÈVŲ GRĮŽTAMOJO RYŠIO DÈL FELINOTERAPIJOS TAIKYMO VAIKAMS ANALIZÈ

Liana Brazdeikienė

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-0237-1921>

Natalia Zukhbaya

Ulijana Petraitienė

Anotacija

Gyvūnų asistuojamojoje terapijoje naudojami įvairūs gyvūnai, dažniausiai šunys, tuo tarpu kačių asistuojamoji terapija (felinoterapija) yra gana nauja ir mažai tyrinėta terapijos rūšis. Felinoterapija laikoma pagalbinu būdu, papildančiu tradicinius gydymo būdus, ji gali daryti teigiamą poveikį vaikų psichinei sveikatai: užtikrinti emocinę gerovę, ugdyti socialinius įgūdžius, puoselėti vaiko ir gyvūno tarpusavio ryšį, ypač dirbant su autistiškais vaikais. Vis dėlto mokslinių tyrimų, pagrindžiančių šios terapijos efektyvumą, vis dar trūksta. Šiuo straipsniu siekiama pristatyti pirmųjų bandomųjų felinoterapijos procedūrų Lietuvoje rezultatus. Tyrime dalyvavo 12 įvairaus amžiaus vaikų, turinčių skirtingų emocijų ir elgesio sunkumų. Duomenys rinkti analizuojant tėvų grįžtamąjį ryšį po terapijos, naudojant anketą su atviraisiais ir uždaraisiais klausimais apie vaikų būklę prieš terapiją, jai vykstant ir po jos, be to, apie pastebėtus pokyčius ir terapijos vertinimą. Apibendrinant galima teigti, kad, remiantis tėvų grįžtamoju ryšiu po kačių asistuojamosios terapijos, ši intervencija daro teigiamą poveikį vaikams, patiriantiems įvairių elgesio ir emocijų sunkumų. Tėvai pažymėjo, kad po terapijos sumažėjo vaikų nerimas, pyktis ir įtampa, jie pradėjo daugiau bendrauti. Ši terapija, jų teigimu, ugdo savikontrolės įgūdžius ir mažina socialinę izoliaciją. Kačių asistuojamoji terapija yra švelni, patraukli terapija, padedanti vaikui atsipalaiduoti ir lengviau įsitraukti į terapinį procesą. Dėl ribotos imties šie tyrimo rezultatai negali būti plačiai apibendrinami. Felinoterapija yra perspektyvi, tačiau nepakankamai iširta gyvūnų asistuojamosios terapijos kryptis. Siekiant pagrįsti jos efektyvumą, būtini tolesni sistemingi ir išsamūs moksliniai tyrimai.

PAGRINDINIAI ŽODŽIAI: gyvūnų asistuojamoji terapija, kačių asistuojamoji terapija, felinoterapija, elgesio ir emociniai sutrikimai, autizmo spektro sutrikimas.

Liana Brazdeikienė – docentė, socialinių mokslų daktarė (psichologija), Klaipėdos universiteto Socialinių ir humanitarinių mokslų fakultetas, Psichologijos katedra. S. Nėries g. 5, 92227 Klaipėda. El. paštas: brazdeikiene.liana@gmail.com

Natalia Zukhbaya – psichologė, kaniterapijos specialistė, Klaipėdos pedagoginė psichologinė tarnyba. Debrėceno g. 41–1, 94164 Klaipėda. El. paštas: natalia.zukhbaya@gmail.com

Ulijana Petraitienė – Klaipėdos pedagoginės psichologinės tarnybos direktorė. El. paštas: ulijana@gmail.com

Received 22/04/2026. Accepted 28/04/2026

Copyright © 2026 Liana Brazdeikienė, Natalia Zukhbaya. Published by Klaipėda University Press.

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

Abstract

Animal-assisted therapy involves the use of various animals; however, dogs are the most commonly used, while cat-assisted therapy (felinotherapy) remains a relatively new and under-explored field. Felinotherapy is considered a complementary method that supports conventional treatment approaches, and may have a positive impact on children's mental health by enhancing emotional well-being, social skills and the child-animal bond, particularly in work with autistic children. Nevertheless, there is still a lack of scientific evidence supporting the effectiveness of this therapy. The aim of this article is to present the first results of pilot felinotherapy sessions conducted in Lithuania. The study involved 12 children of different ages with various emotional and behavioural difficulties. Data were collected through the analysis of parental feedback after the therapy, using a questionnaire consisting of open-ended and closed questions about the child's condition before, during and after the therapy, as well as observed changes and overall evaluation of the therapy. In summary, based on parental feedback following cat-assisted therapy, this intervention has a positive impact on children experiencing various behavioural and emotional difficulties. Parents noted that after the therapy, their children experienced reduced anxiety, anger and tension, and began to interact more. According to the parents' responses, this therapy fosters self-control skills and reduces social isolation. Cat-assisted therapy stands out as a gentle, child-friendly approach that helps children relax and engage more easily in the therapeutic process. However, due to the limited sample size, these results cannot be broadly generalised. Felinotherapy is a promising but under-researched area of animal-assisted therapy. Further systematic and comprehensive scientific research is necessary to substantiate its effectiveness.

KEY WORDS: animal-assisted therapy, felinotherapy, children's mental health, emotional well-being, child-animal interaction, autism spectrum disorder.

DOI: <https://dx.doi.org/10.15181/tbb.v96i1.2805>

Įvadas

Gyvūnai terapijoje naudojami jau du tūkstantmečius. Senovėje jojimas žirgais ir bendravimas su jais laikytas veiksminga įvairių ligų gydymo priemone bei kūną stimuliuojančia fizinio aktyvumo forma. Gyvūnų asistuojamųjų paslaugų integravimas į psichoterapiją ir konsultavimą sparčiai plečiasi. Nuo B. M. Levinsono novatoriškų pastangų 1969 m. įtraukti gyvūnų asistuojamąsias intervencijas į vaikų ir paauglių psichoterapiją, keitėsi procesai ir terminai. Nors galima aptikti daugybę tyrimų, įrodančių teigiamą gyvūnų asistuojamosios terapijos poveikį, naudojant gyvūnus teikiama terapija vis dar laikoma „novatorišku metodu“ gydant psichinius ar somatinius sutrikimus (Fornefeld, Zellin, Schmidt, 2025).

Gyvūnų asistuojamoji terapija gerina paciento fizinę ir psichologinę savijautą. Jos tikslas, anot D. O'Callaghan ir C. Chandler (2011), stiprinti terapinį ryšį per kliento ir specialiai apmokyto gyvūno santykį. Kliento ir gyvūno santykis stiprina terapinę sąjungą, puoselėjant santykį ir užsitikrinant pasitikėjimą, kuriant saugią aplinką. Gyvūnai gali būti naudingi, nuoširdūs, priimantys, rūpestingi, šilti ir empatiški (Chandler, Portrie-Bethke, Fernando, O'Callaghan, 2010). Be to, manoma, kad jie natūraliai užmezga santykį su klientais ir taip užtikrina saugią bei šiltą terapinę aplinką (Kramer, Friedmann, Bernstein, 2009).

Nors gyvūnų terapijai naudojami įvairūs gyvūnai: katės, paukščiai, arkliai, žuvis, triušiai, kiti smulkūs gyvūnai, šunys naudojami dažniausiai (Dimitrijevic, 2009). Istorinis kontekstas atskleidžia, kad gyvūnų asistuojamojoje terapijoje dažniausiai naudojami šunys ir arkliai. Terapija asistuojant šunims (kaniterapija) praktikuojama jau virš 70 metų. Auga ir kačių asistuojamosios terapijos populiarumas. Kačių asistuojamoji terapija, dar vadinama felinoterapija, yra gana nauja gyvūnų terapijos sritis. Kaip ir kiti terapiniai metodai, taikomi naudojant gyvūnus, kačių asistuojamoji terapija yra tik pagalbinis specializuotus gydymo būdus papildantis metodas. Remiantis tarptautinėmis terapinėmis gairėmis, nepriklausomi terapeutai turėtų turėti reikiamų žinių ir įgūdžių bei būti atitinkamai kvalifikuoti teikti tam tikras terapines paslaugas. Terapija su katėmis yra dviejų tipų: stacionari terapija, kai gyvūnas nuolat gyvena terapinėje įstaigoje (vidinė katė) ir bendrauja su pacientais bei personalu, ir lankomoji terapija, kai katė ir savanoris ar apmokytas terapeutas lanko pacientą (Tomaszewska, Bomert, Wilkiewicz-Wawro, 2017).

Felinoterapija vaikų psichinei sveikatai gali daryti teigiamą poveikį puoselėjant katės ir vaiko tarpusavio ryšį, tai ugdo socialinius įgūdžius ir užtikrina emocinę gerovę. Visi šie teigiami felinoterapijos poveikio aspektai skirti autistiškiems vaikams. Tačiau šiuo metu trūksta specialių tyrimų, kurie įvertintų jos efektyvumą platesniame vaikų elgesio ir emocinių sunkumų kontekste, tad būtini tolesni šios srities tyrimai (Cleary, West, Thapa, Kornhaber, 2023; Fornefeld, ir kt., 2025). Felinoterapijos nauda vaikų emocinei gerovei tiriama vykdant vaikų ir gyvūnų, ypač naminių, tarpusavio ryšio tyrimus, kurie atskleidžia, kad gyvūnai vaikams gali būti emocinės paramos šaltinis. Dauguma tyrimų daugiausia dėmesio skiria vaikų ir gyvūnų santykiams vykdant terapiją, tačiau vaikų emocinei gerovei ir vystymuisi gali būti svarbūs kasdieniai jų santykiai su naminiais gyvūnais, tokiais kaip katės, kurie yra mažiau ištirti, bet svarbūs.

Taigi šis pirmasis mokslinis straipsnis Lietuvoje apie kačių asistuojamosios terapijos (felinoterapijos) patirtį, taikant ją vaikams, turintiems įvairių sutrikimų, svarbus gyvūnų terapijos naudingumo ir poveikio įrodymų bei pagrindimo kontekste.

Šio straipsnio tikslas – pristatyti pirmuosius bandomųjų felinoterapijos procedūrų Lietuvoje duomenis. Siekiant šio tikslo išanalizuotas tėvų, kurių vaikams taikyta kačių asistuojamoji terapija, grįžtamasis ryšys dėl terapijos efektyvumo ir pokyčių, kurie pastebėti po felinoterapijos. Tėvų grįžtamojo ryšio analizė leistų geriau suprasti, kaip vaikai bendrauja su katėmis, kaip juos tas bendravimas veikia ir kaip tai gali prisidėti užtikrinant jų emocinę gerovę.

1. Literatūros apžvalga

„Pet Partners“, anksčiau žinoma kaip „Delta Society“, yra viena žymiausių Jungtinių Amerikos Valstijų organizacijų, atsakinga už gyvūnų asistuojamųjų programų organizavimą ir įgyvendinimą. Ji patvirtino kai kuriuos terminus ir apibrėžimus, susijusius su gyvūnų įtraukimu į terapinę aplinką (Ketter, 2023).

Gyvūnų asistuojamoji intervencija apima *gyvūnų asistuojamąją terapiją* (angl. *Animal-Assisted Therapy*), *gyvūnų asistuojamąsias veiklas* (angl. *Animal-assisted Activities*) ir *gyvūnų asistuojamąjį mokymą* (angl. *Animal-Assisted Education*). Taikant bet kurį šių metodų gyvūnas gali būti komandos narys, dirbantis prižiūrimas profesionalo, tai gali būti ir paties profesionalo gyvūnas (Szewczyk, Fiega, Michalska, Żurek, Lubaszka, Sikorska, 2023).

Gyvūnų asistuojamoji terapija ir gyvūnų asistuojamosios veiklos – ne vienas ir tas pats. Atsirado ir naujas *gyvūnų asistuojamųjų paslaugų terminas*, kurios apibrėžiamos kaip „paslaugos, kurias teikia ar tarpininkauja teikiant sveikatos ar socialinių paslaugų teikėjas arba pedagogas, dirbantis su atrinktu gyvūnu ir besirūpinantis jo gerove, siekdamas teikti terapinius, edukacinius, palaikančius ir (arba) gerinančius procesus, kurie užtikrina žmonių gerovę“ (Delanoeije, Moons, Peeters, Pendry, 2024).

Gyvūnų asistuojamoji intervencija (angl. *Animal-Assisted Intervention*) – tai suplanuotos ir į rezultatus orientuotos programos, kurias vykdant gyvūnai, siekiant terapinio poveikio, geresnės sveikatos ir bendros gerovės, aktyviai asistuoja medicinos, švietimo ir socialinio darbo sektoriuose.

Gyvūnų asistuojamoji terapija (toliau tekste – GAT) – tai profesionalų pripažintas terapinis metodas arba į rezultatus orientuota programa, kurią taiko gydytojai, ergoterapeutai, fizioterapeutai, registruoti rekreacinės terapijos specialistai, socialiniai darbuotojai, slaugytojai, logopedai ir psichologai. Tai sudėtingesnis intervencijos tipas, siekiant konkrečių terapinių tikslų, pavyzdžiui, pagerinti asmens socialinius, asmeninius, fizinius ir kognityvinius gebėjimus.

GAT yra pritaikyta kiekvieno paciento konkrečioms poreikiams. Terapijoje naudojami gyvūnai, atitinkantys nustatytus reikalavimus. Ji gali vykti įvairiose vietose, įskaitant medicinos centrus, ligonines, reabilitacijos įstaigas, globos namus, kalėjimus, privačius namus ir gyvūnų ūkius. Kiekvieno terapijoje dalyvaujančio asmens pažanga ir pradinių tikslų įgyvendinimas arba ne registruojami terapeuto. GAT nepagrįsta jokia konkrečia psichologijos teorija ir gali būti taikoma įvairiais būdais (Szewczyk, Fiega, Michalska, Żurek, Lubaszka, Sikorska, 2023).

Kačių asistuojamoji terapija, dar vadinama felinoterapija, yra gana nauja gyvūnų terapijos sritis. Kaip ir kiti terapiniai metodai, kuriuos taikant naudojami gyvūnai,

kačių asistuojamoji terapija yra tik pagalbinis metodas, papildantis specializuotus gydymo būdus. Šiuo metu katės, kaip terapiniai gyvūnai, populiarsnės Europoje nei JAV, kur ši idėja išvirtina lėčiau. Belgijoje, kur buvo atliekamas tyrimas, katės vis dažniau naudojamos GAT programose, jo rezultatai patvirtina kačių gebėjimą mažinti stresą. Lenkijoje felinoterapija pradėta taikyti 2004 m. (Kapustka, Budzyńska, 2020). Ši terapijos forma dažniausiai taikoma ilgalaikės priežiūros įstaigose, pavyzdžiui, hospisuose ir senjorų globos namuose, įvairiems asmenims, įskaitant tuos, kurie turi psichikos ir motorinių sutrikimų, serga reumatologinėmis ligomis, yra vieniši. Kačių asistuojamoji terapija, esant kontaktui su kate, teigiamai veikia žmogaus gerovę, nes silpnina vienišumo jausmą, mažina stresą ir gerina socialinius ryšius (Czewzyk ir kt., 2023). Fizinis kontaktas su katėmis stimuliuoja endorfinų gamybą, stiprina imuninę sistemą ir padeda atsipalaiduoti.

Kačių asistuojamosios veiklos daugiausia apima katės šukavimą, žaidimą, glostymą, kėlimą, glėbesčiavimą ir šėrimą. Atliekant šias veiklas, gerėja sąnarių judrumas, mažėja skausmas, lavinami funkciniai gebėjimai, pacientai tampa savarankiškesni. Katės terapijai parenkamos atsižvelgiant į tam tikras jų savybes, temperamentą ir asmenybę. Katei turi būti priimtini žmogaus prisilietimai, pavyzdžiui, glostymas, šukavimas, prisiglaudimas (Szewzyk ir kt., 2023).

Nauji atlikti tyrimai atskleidžia unikalius kačių gebėjimus užtikrinti bendravimą ir emocinę paramą. Jie keičia mūsų suvokimą apie kačių bendravimo su žmonėmis galimybes, ypač terapijos kontekste. Neseniai žurnale „Animals“ paskelbtame tyrime atskleistos įdomios terapiniais tikslais naudojamų kačių elgesio ypatybės. Tyrimas, atliktas bendradarbiaujant su specialistais iš Belgijos, apėmė šimtų kačių savininkų apklausą. Kad palygintų terapinėse programose dalyvaujančių kačių elgesį su terapijoje nedalyvaujančių kačių elgesiu, komanda taikė standartizuotą elgesio vertinimą.

Šis tyrimas paneigė paplitusią klaidingą nuomonę, jog katės netinka terapiniam vaidmeniui ir patvirtino, kad tam tikra kačių grupė ne tik gali dalyvauti gyvūnų terapijoje, bet ir sėkmingai dirbti. Stebėjimai atskleidė, kad terapinės katės bendrauja ypatingai, rodo pasirengimą bendrauti tiek su žmonėmis, tiek su kitomis katėmis. Šis katės išitraukimo į terapiją patvirtinimas paneigia išvirtinusias nuostatas apie jų nepriklausomybę ir silpną polinkį į socializaciją (Delanoëje ir kt., 2024). Katėms, dalyvaujančioms gyvūnų asistuojamųjų paslaugų programose, būdingos tos pačios elgesio savybės kaip ir terapiniams šunims, pavyzdžiui, didelis noras bendrauti su žmonėmis. Gyvūnų asistuojamųjų paslaugų grupei priklausančios katės paprastai yra linkusios bendrauti tiek su žmonėmis, tiek su kitomis katėmis, labiau siekia dėmesio ir yra tolerantiškesnės ėmimui į rankas, ypač kai reikia jas pakelti, tai yra elgesys, kurį daugelis naminių gyvūnų savininkų pavadintų retu kačių pasulyje.

Tyrimas atskleidė keletą elgesio ypatybių, kodėl kai kurios katės labiau linkusios atlikti terapinį vaidmenį. Tai didesnis noras bendrauti, dėmesio siekis ir katėms nebūdingas prisilietimų toleravimas. Kai kurių kačių pasiryžimas leisti nepažįstamiems žmonėms jas imti į rankas yra elgesys, kuris paprastai daugumai kačių nebūdingas, tai pabrėžia terapinių kačių unikalumą, kuris gali skirtis nuo įprastų kačių charakterio bruožų.

Skirtingai nuo šunų, kurie gali būti dresuojami, kad tiktų terapijai, katės nedresuojamos. Todėl būtina kruopščiai atrinkti kates, turinčias tinkamų įgimtų savybių, kurios jas daro tinkamas terapijai (Delanoeije ir kt. 2024). Neaišku, ar savybės, kurios leidžia pasirinkti kates kaip tinkamas terapijai, yra įgimos ar išsivysto su patirtimi. Ne mažiau svarbu užtikrinti, kad terapinis darbas neturėtų neigiamos įtakos pačių kačių gerovei.

Konkrečių tyrimų apie felinoterapijos poveikį vaikų psichinei sveikatai, ypač nerimo sutrikimams ar kitoms psichikos ligoms, nėra. Daugiau dėmesio skirta šunų pagalbinei terapijai vaikų ir paauglių ligoninėse, kur nustatytas teigiamas terapijos poveikis, pavyzdžiui, geresnė psichopatologinė būklė, tarpasmeniniai santykiai ir subjektyvus gerovės jausmas, tačiau šie duomenys tiesiogiai su katėmis nesusiję (Fornfeld ir kt., 2025).

M. Cleary su bendraautoriumi (2023) apžvalginė studija apibendrina atliktus tyrimus apie kačių naudojimą gyvūnų asistuojamosiose intervencijose, kaip asistuojančių gyvūnų ir kaip gyvūnų, padedančių autizmo spektro sutrikimų turintiems asmenims. Mokslininkai, atlikę sisteminę paiešką duomenų bazėse „PubMed“, „Cinahl“ ir „Scopus“, atrinko 13 straipsnių iš 12 tyrimų, atitinkančių nustatytos atrankos kriterijus. Jų analizė atskleidė du pagrindinius rezultatus: kačių asistuojamąsias terapines intervencijas ir kates, kaip gyvūnus, padedančius autizmo spektrą turintiems vaikams. Išryškėjo penkios temos: kačių savybės ir elgesys, lemiantis jų tinkamumą gyventi namuose, kuriuose yra autizmo spektrą turinčių asmenų; ryšys tarp katės ir autizmo spektrą turinčių asmenų; kačių, kaip žmogaus pakaitalo, naudojimas; būdai, kuriuos taikant katės pagerino autizmo spektrą turinčių asmenų gyvenimą ir socialinį funkcionavimą; kai kurie pastebėti kačių laikymo trūkumai ar aspektai, į kuriuos būtina atsižvelgti.

M. Cleary su bendraautoriais (2023) pateikė išvadas dėl naudos, kurią teikia kačių įtraukimas į autizmo spektrą turinčių asmenų gyvenimą ir terapiją. Ši nauda apėmė socializacijos, bendravimo ir savikontrolės įgūdžių ugdymą bei nerimo, streso ir socialinės izoliacijos mažėjimą. Katės autizmo spektrą turintiems asmenims tapo žmogiškųjų santykių pakaitalu ar papildymu, leidžiančiu patirti draugystę, komfortą ir sensorinį malonumą, be to, rodos, katės dažnai supranta tokių asmenų specialius poreikius ir jiems teikia pirmenybę (Cleary, ir kt., 2023).

Ši apžvalginė studija parodė, kad tyrimų apie kačių asistuojamosios terapijos taikymą autizmo spektrą turintiems asmenims vis dar yra nedaug, tačiau tų tyrimų, kurie atlikti, išvados patvirtina kačių asistuojamosios terapijos ir pačių gyvūnų augintinių, padedančių turintiesiems šį sutrikimą, naudingumą. Be autizmo spektrą turinčių asmenų elgesio privalumų, tokių kaip motyvacijos ar socialinių įgūdžių stiprinimas, katės dažnai nereiklios priežiūrai ir, kaip terapiniai gyvūnai, ekonomiškai.

Nors reikia atlikti daugiau tyrimų, kad būtų visapusiškai įvertintas katės vaidmuo autizmo atvejais, jų įtraukimas į terapiją kaip tinkamų ir pageidaujamų gyvūnų atrodo aiškus ir neišvengiamas. Tolesni tyrimai leistų išnagrinėti vaikų ir kačių santykius bei galimą tokių santykių naudą. Siekiant išsiaiškinti, kaip vaikai nusprendžia bendrauti ir sąveikauti su gyvūnais, reikia atlikti daugiau kačių ir šunų tyrimų.

K. Tomaszewska, I. Bomert, E. Wilkiewicz-Wawro (2017), apžvelgę 24 šaltinius, įskaitant 11 originalių mokslinių straipsnių, šešias knygas, tris populiariuosius mokslo straipsnius ir keturis internetinius šaltinius, kuriuose aptariamas kačių vaidmuo žmonių terapijoje ir švietime, padarė išvadą, kad kačių asistuojamoji terapija yra potencialiai naudinga terapija daugeliui žmonių, turinčių fizinių ir psichologinių sutrikimų. Kačių asistuojamoji terapija veiksmingai taikoma daugeliu ligų ir sveikatos sutrikimų atvejų, įskaitant depresiją (nerimą, baimę), artritą, Alzheimerį, AIDS, ADHD, cukrinį diabetą, išsėtinę sklerozę, širdies ir kraujagyslių ligas, raumenų distrofiją, demenciją, regos ir klausos praradimą, psichikos sutrikimus, osteoporozę ir autizmo spektro sutrikimus.

Kita tyrimų kryptis – atsakymas apie vaikų sąveiką su namuose auginamais gyvūnais. Vaikų sąveika su augintiniais gali pagerinti jų socialinį ir emocinį vystymąsi, o jų dalyvavimas augintinių priežiūroje prie tokio vystymosi prisideda (Hart ir kt., 2018; Hirschenhauser, Meichel, Schmalzer, Beetz, 2017). Kitaip tariant, augintinio turėjimas greičiausiai skatina tėvų ir vaikų tarpusavio pokalbius apie augintinio priežiūrą, gebėjimą įsijausti į kito požiūrį bei augintinio emocinę ir psichinę būseną. Savo ruožtu tai gali lavinti empatiškumą, vaikui mokantis suprasti ir numatyti savo augintinio neverbalinį elgesį bei poreikius.

Nors katės dažnai laikomos naminiais gyvūnais, tam tikrais svarbiais aspektais jos skiriasi nuo šunų. Katės, palyginti su šunimis, gali būti laikomos mažiau meilėmis vaikams arba mažiau linkusiomis leisti vaikui save paimti į rankas, reikia atlikti daugiau tyrimų, siekiant išnagrinėti vaikų ir kačių santykius, nes esamų literatūros šaltinių duomenys prieštaringi: kai kurie literatūroje pateikti tyrimai atskleidė, kad vaikų prisirišimas prie naminių kačių yra panašus į jų prisirišimą prie šunų, kiti tyrimai rodo, kad tai priklauso nuo vaiko ir katės amžiaus arba nuo to, kiek kačių yra namuose (Hart, Hart, Thigpen, Willits, Lyons, Hundenski, 2018).

Apibendrinant galima teigti, kad šiuo metu pateiktuose šaltiniuose tiesioginių duomenų apie felinoterapijos poveikį vaikų emocinei gerovei, ypač įvairesnių elgesio ir emocinių sunkumų atvejais, nėra, bet yra tyrimų, kurie nagrinėja vaikų ir gyvūnų santykių aspektus bei jų galimą reikšmę vaikų emocinei sveikatai, tai gali būti naudinga tolesniems felinoterapijos tyrimams (Tepper, Howell, Bennett, 2025).

2. Tyrimo metodika

Kačių asistuojamosios terapijos dalyviai. Vykdamas kačių asistuojamąją terapiją dalyvavo 12 vaikų: 5 mergaitės, 7 berniukai. Amžiaus vidurkis – 8,9 metų. Mažiausiam dalyviui buvo 5,1 metų, vyriausiam – 13,5 metų. Terapijoje dalyvavo: 3 vaikai su selektyvaus mutizmo diagnoze; 2 – su kalbos supratimo, komunikacijos problemomis; 6 – su elgesio ir / ar emocijų sutrikimais (impulsyvumas, ADHD); vienam vaikui diagnozuotas Tureto sindromas.

Kačių asistuojamojoje terapijoje dalyvavo įvairaus amžiaus vaikai, turintys skirtingų problemų ir sunkumų, kurie buvo nukreipti į šią terapiją vykdamas projektą „Klaipėdos m. švietimo pagalbos paslaugų užtikrinimas“.

Įvertinimo būdai. Pasibaigus terapijai, tėvams pateikta anketa, siekiant įvertinti jų nuomones ir pastebėtus vaikų pokyčius po terapijos. Anketą sudarė 13 klausimų. Pirmieji klausimai susiję su demografinė informacija: prašoma nurodyti vaiko vardą, gimimo datą, anketą pildžiusio asmens ryšį su vaiku, jo vardą, pavardę, telefono numerį, be to, dalyvavimo kačių asistuojamojoje terapijoje laiką.

Siekiant gauti išsamų grįžtamąjį ryšį iš tėvų apie jų pastebėtus pokyčius, pateiktas atvirasis klausimas, prašant apibūdinti bendrą vaiko būklę iki dalyvavimo kačių asistuojamojoje terapijoje, pateikiant pavyzdžių. Tolesni klausimai apima informaciją apie tėvų pastebėtus pokyčius: klausiama, ar tėvai pastebėjo ir po kiek laiko pastebėjo neigiamų ar teigiamų vaiko būklės pokyčių vykdamas terapiją ar jai pasibaigus, prašant pateikti pavyzdžių. Klausta tėvų nuomonės, kuo kačių asistuojamoji terapija ypatinga, kokių siūlymų turėtų dėl terapijos sesijų organizavimo, kaip vertina kačių asistuojamosios terapijos efektyvumą, ar rekomenduotų ją taikyti kitiems vaikams.

Kačių asistuojamosios terapijos procedūrų aprašymas. Kačių asistuojamosios terapijos procedūros Klaipėdos pedagoginėje psichologinėje tarnyboje pradėtos vykdyti 2025 m. sausį. Ši terapija vykdoma ir toliau, bet tyrimui pasirinkti pirmųjų terapijoje dalyvavusių vaikų tėvų atsiliepimai apie jos efektyvumą. Terapijos programa buvo sudaryta iš penkių susitikimų su vaiku ir dviejų susitikimų su vaiko tėvais ar globėjais.

Vieno susitikimo su vaikais trukmė – 40 minučių. Terapijoje dalyvavo dvi specialiai paruoštos katės. Terapeutė taikė iš anksto parengtą metodiką. Asistuoja-

FELINOTERAPIJOS VYSTYMO SI PRIELAIDOS LIETUVOJE: TĖVŲ GRĮŽTAMOJO RYŠIO...
mosios terapijos katėmis (felinoterapijos) metodologija grindžiama psichologinės konsultacijos ir sensorinės integracijos principais.

Tyrimo eiga. Prieš susitikimą su vaiku, vaiko tėvai pokalbio su terapeute metu pateikė svarbios informacijos apie vaiko raidos specifiką, juos neraminančius vaiko elgesio ar emocinius ypatumus. Tėvams suteikta bendra informacija apie gyvūnų asistuojamosios terapijos prasmę, eigą, pokyčius, kurių galima tikėtis penkių susitikimų su vaikais metu. Vėliau vyko penkios individualios procedūros su vaiku, taikant kačių asistuojamosios terapijos metodus. Paskutinis susitikimas vėl buvo skirtas tėvams: jie atsakė į pateiktą grįžtamojo ryšio anketą ir su terapeute aptarė savo pastebėtus vaikų pokyčius.

Po kiekvienos terapinės procedūros terapeutė laisva forma fiksavo savo pastebėjimus ir komentarus apie vaiko elgesį procedūrai vykstant: dalyvio pažangą, naujas iškilusias problemas, procedūros metu keltus tikslus. Be to, žymėti tėvų pateikti pastebėjimai apie vaikų elgesio pokyčius. Analizuojant rezultatus, vertinti pokyčiai po kiekvienos procedūros, kurie šioje apžvalgoje neanalizuoti.

3. Rezultatai

Kadangi tai pirmieji kačių asistuojamosios terapijos bandymai Lietuvoje, šiame tyrime pasirinkome apibendrinti ir aptarti vaikų, dalyvavusių kačių asistuojamosios terapijos sesijose, tėvų atsakymus terapijai pasibaigus.

Lentelėje pateikti tėvų atsakymai apie vaikų būklę ar elgesio ir emocinio reagavimo ypatumus iki kačių asistuojamosios terapijos, teigiamus pokyčius, laiką, kada pastebėti pokyčiai, ir atsakymus į klausimą, kuo kačių asistuojamoji terapija ypatinga.

Apibendrinti tėvų atsakymai į pateiktos anketos klausimus

Vaiko lytis, amžius, tėvų nurodyti sunkumai	Elgesys ir emocinis reagavimas iki terapijos	Teigiami pokyčiai	Kada pastebėti pokyčiai	Kuo kačių asistuojamoji terapija ypatinga
Mergaitė – 12 m. 9 mėn.	Linksmas, draugiškas. Turi daug vyresnių draugų, kartais patenka į neigiamas situacijas. Elgiasi impulsyviai. Konfliktų su tėvais kyla nenorint paklusti, bandant nepaisyti ribų	Tapo atviresnė, daugiau laiko leidžia kartu su tėvais, labiau su jais suartėjo	Po dviejų kartų	Padedas atsiskleisti, tapti atsakingesnei, ramesnei

Vaiko lytis, amžius, tėvų nurodyti sunkumai	Elgesys ir emocinis reagavimas iki terapijos	Teigiami pokyčiai	Kada pastebėti pokyčiai	Kuo kačių asistuojamoji terapija ypatinga
Berniukas – 13 m. 5 mėn.	Įsitempęs, greitai supyksta, sunkiai tvardo savo emocijas	Tapo ramesnis, daug pasakojo apie kačiukus, patiko su jais būti, žaisti	Po dviejų kartų	Nuramina, padeda atsipalaiduoti, atsiverti, geriau priima psichologo patarimus
Berniukas – 9 m. 0 mėn.	Dažnai pyksta namie, konfliktuoja su broliu	Tapo ramesnis, net parašė rašinėlių apie gyvūnus. Išmoko suvaldyti pyktį, apsikabinęs žaislą	Po keturių kartų, nors ir nedideli, bet jautėsi pokyčiai	Užmegztas tarpusavio ryšys bendraujant su psichologu ir gyvūnu, daugiau supratimo bendraujant suteikė gyvūno teikiama šiluma
Berniukas – 5 m. 5 mėn.	Hiperaktyvus, neišlaiko ilgiau dėmesio. Pasikartojantys pykčio priepuoliai	Nusiramino, retesni pykčio priepuoliai	Po pirmojo karto buvo ramesnis	Katės ramios, švelnios, vaikui patiko būti su jomis, jas liesti, glostyti
Mergaitė – 6 m. 5 mėn.	Kalba tik su tėvais, broliu ir seneliais. Su kitais suaugusiais nekalba	Nepastebėjo	Turėtų ilgiau trukti	Šiek tiek atsipalaidavo, sumažėjo nerimo

FELINOTERAPIJOS VYSTYMOŠI PRIELAIIDOS LIETUVOJE: TÈVŲ GRĮŽTAMOJO RYŠIO...

Vaiko lytis, amžius, tÈvų nurodyti sunkumai	Elgesys ir emocinis reagavimas iki terapijos	Teigiami pokyčiai	Kada pastebėti pokyčiai	Kuo kačių asistuojamoji terapija ypatinga
Mergaitė – 10 m. 8 mėn.	Nerimastinga, drovi, nedrąsi. Mažai linkusi bendrauti su kitais žmonėmis	Dažniau šypsosi, pagerėjo nuotaika. Noriau išsipasakoja. Daugiau šneka, pasakodama apie tai, ką veikė terapinėse sesijose	Po pirmojo karto	Jai įdomiau įsitraukti į veiklą, katės ramina, pakelia nuotaiką
Berniukas – 9 m. 1 mėn.	Nebendradarbiaudavo, nepadėdavo, reikalaudavo daugiau dėmesio sau	Pradėjo rodyti empatiją, daugiau padėti namuose	Po dviejų kartų	Taktilinio kontakto galimybė
Berniukas – 11 m. 2 mėn.	Labai įsitempęs, aktyvus, impulsyvus	Pradėjo labiau reaguoti į nurodymus, atsiklausti, ar galima?	Po keturių kartų	Vaiką veikia netiesiogiai, bet efektyviai
Mergaitė – 6 m. 5 mėn.	Su niekuo nesikalba	Darželyje pasakė vieną žodį – <i>ne</i>	Po trijų kartų	Labiau atsipalaiduoja
Berniukas – 9 m. 1 mėn.	Sunkiai bendrauja, nedrąsus, įsitempęs	Sumažėjo įtampa, išdrąsėjo, šiek tiek atsipalaidavo	Po trijų kartų	Katės ramina vaiko nervų sistemą, moko švelnumo, rūpesčio
Mergaitė – 7 m. 0 mėn.	Nedrąsi, irzli mokykloje	Išdrąsėjo, tapo savarankiškesnė, tai pastebėjo mokykloje ir popamokinėje veikloje	Po penkių kartų	Padedata atsipalaiduoti, nusiraminti

Vaiko lytis, amžius, tėvų nurodyti sunkumai	Elgesys ir emocinis reagavimas iki terapijos	Teigiami pokyčiai	Kada pastebėti pokyčiai	Kuo kačių asistuojamoji terapija ypatinga
Berniukas – 5 m. 10 mėn.	Kalbos suvokimo ir kalbėjimo sunkumai. Dažnai kylantis pyktis	Vaikas nori įsigyti kačiuką, dažnai apie tai kalba	Po pirmo karto	Gerina vaiko psichologinę būklę, nura-mina, suteikia saugumo jausmą, moko elgesio su gyvūnais

Iš gautų tėvų atsakymų galime pastebėti, kad, jų nuomone, ryškiausias poveikis – emocijų sureguliuavimas. Daugeliu atvejų vaikai, tėvų teigimu, tapo ramesni, sumažėjo pykčio, įtampos ir impulsyvumo apraiškų. Tai leidžia manyti, kad katės padeda stabilizuoti emocinę būseną ir lengviau valdyti stiprias emocijas.

Tėvai atsakymuose pažymi, kad pokyčiai dažnai pastebimi labai greitai – net po 1–2 procedūrų. Tai pagrindžia kačių asistuojamosios terapijos, kaip trumpalaikės emocinės būklės gerinimo intervencijos, galimą efektyvumą.

Tėvų atsakymuose nurodomas teigiamas poveikis vaikų socialinei raidai: vaikai, anot tėvų, tapo atviresni, daugiau bendravo, stiprėjo jų ryšys su tėvais, atsirado daugiau empatijos ir noro bendradarbiauti.

Dar vienas tėvų pažymėtas pokytis – labiau atsipalaiduojama, didėja saugumo jausmas. Katės padeda vaikams atsipalaiduoti, mažina jų nerimą ir įtampą. Saugumo jausmui, kaip nurodo tėvai, ypač svarbus taktilinis kontaktas (katės glostymas, buvimas šalia).

Katės palengvina vaiko įsitraukimą į veiklą, terapiją, vaikai noriau bendrauja su specialistu, lengviau priima jo pagalbą. Nors kai kuriais atvejais (pvz., selektyvus mutizmas) pokyčiai yra lėtesni ir reikia ilgesnio laiko, kad jie įvyktų, bet net ir tada pastebimas nerimo mažėjimas.

Visi tėvai nurodė nepastebėję neigiamų pokyčių vaikams po kačių asistuojamosios terapijos procedūrų ir rekomenduotų ją kitiems vaikams. Be to, visi tėvai nurodė, kad nurodytus teigiamus pokyčius sieja su dalyvavimu kačių asistuojamojoje terapijoje.

Galima pastebėti, kad daugelyje atsakymų apie tai, kuo ypatinga kačių asistuojamoji terapija, minima, jog ši terapija leidžia atsipalaiduoti, nusiraminti, ugdo socialinius ir emocinius įgūdžius. Katės, tėvų teigimu, ugdo švelnumą, teikia saugumo, todėl ši terapija ypač veiksminga kaip švelni, vaikui patraukli terapija, padedanti jam atsipalaiduoti ir lengviau įsitraukti į terapinį procesą.

4. Tyrimo rezultatų sąsaja su kitomis mokslinėmis studijomis

Kaip minėta, šiuo metu moksliniuose šaltiniuose tiesioginių duomenų apie felinoterapijos poveikį vaikų emocinei gerovei nėra, tačiau bet kokie tyrimai, kurie nagrinėja įvairius vaikų ir gyvūnų santykių aspektus bei jų galimą reikšmę vaikų emocinei sveikatai, gali būti naudingi tolesniems felinoterapijos tyrimams.

Šis tyrimas patvirtina beįsigalinčią nuomonę, kad katės tinka terapiniam vaidmeniui ir kad tam tikra kačių grupė ne tik gali dalyvauti gyvūnų terapijoje, bet ir sėkmingai dirbti. Tėvų atsakymai atskleidė, kad terapinėms katėms būdingas ypatingas bendravimas: rodydamos pasirengimą bendrauti su žmonėmis, jos įsitraukia į terapiją, ir vaikų pokyčius tėvai pastebi jau po pirmų terapinių sesijų. Taigi šis pirmasis tyrimas patvirtina J. Delanoeje ir kt. (2024) tyrimų išvadas apie neteisingas nuostatas dėl kačių nepriklausomybės ir jų menką polinkį socializuotis.

Šiame tyrime dalyvavo skirtingo amžiaus, įvairių elgesio ir emocijų sutrikimų turintys vaikai. Iš tėvų atsakymų galima matyti, kad kačių asistuojamoji terapija visų tėvų įvertinta kaip naudinga. Tai praplečia ir patvirtina M. Cleary ir kt. (2023) išvadas dėl naudos, kurią teikia kačių įtraukimas į autizmo spektrą turinčių asmenų namus ir terapiją. Šis mokslinis tyrimas patvirtino terapijos naudą autizmo spektrą turintiems asmenims: katės skatino bendrauti, ugdė savikontrolės įgūdžius ir mažino nerimą, stresą ir socialinę izoliaciją. Mūsų pirmajame kačių asistuojamosios terapijos poveikio tyrime vaikams, turintiems įvairių elgesio ir emocijų sutrikimų, katės, remiantis tėvų atsakymais, leido patirti draugystę, komfortą ir sensorinį malonumą, be to, kaip mini M. Cleary ir kt. (2023), gali būti, kad jos dažnai jaučia tokių asmenų specialiuosius poreikius ir teikia jiems pirmenybę (Cleary ir kt., 2023).

Konkrečių duomenų apie felinoterapijos taikymą, siekiant vaikų emocinės gerovės, šiuo metu trūksta. Tačiau bendras gyvūnų teikiamos emocinės paramos supratimas leidžia daryti prielaidą, kad katės, kaip naminiai gyvūnai, gali būti reikšminga vaikų emocinės gerovės dalis kasdienėje aplinkoje.

Apibendrinant galima teigti, kad nors tiesioginių tyrimų apie felinoterapijos poveikį vaikų emocinei gerovei nepakanka, esami duomenys rodo, jog vaikų ir kačių tarpusavio ryšys gali lemti emocinį prisirišimą ir bendrą gerovę. Be to, žmogaus ir gyvūno sąveikos tyrimai pabrėžia šios srities svarbą vaikų sveikatai ir vystymuisi.

Išvados

Iš pateiktų tėvų atsakymų galima suformuluoti apibendrintas išvadas apie kačių asistuojamosios terapijos poveikį vaikams. Tėvų nuomone, ryškiausias šios terapijos poveikis pasireiškia emocijų reguliavimu. Pastebima, kad teigiami pokyčiai

dažnai išryškėja gana greitai. Be to, akcentuojamas teigiamas poveikis socialinei raidai: vaikai tampa atviresni, stiprėja jų ryšys su tėvais.

Tėvai pažymi, kad katės padeda vaikams atsipalaiduoti, mažina jų nerimą, įtampą. Be to, vaikai lengviau įsitraukia į veiklas, noriau bendrauja su specialistu ir priima teikiamą pagalbą. Vis dėlto, atsižvelgiant į patiriamus sunkumus, pokyčiai gali pasireikšti lėčiau, tačiau net ir tokiais atvejais stebimas nerimo mažėjimas.

Apibendrinant galima teigti, kad, remiantis tėvų grįžtamuju ryšiu po kačių asistuojamosios terapijos, ši intervencija teigiamai veikia vaikus, patiriančius įvairių elgesio ir emocijų sunkumų. Ji padeda mažinti nerimą, pyktį ir įtampą, skatina bendravimą, ugdo savikontrolės įgūdžius bei mažina socialinę izoliaciją. Kačių asistuojamoji terapija išsiskiria kaip švelni, vaikui patraukli terapija, padedanti atsipalaiduoti ir lengviau įsitraukti į terapinį procesą.

Ši pirmoji kačių asistuojamosios terapijos (felinaterapijos) studija empiriniu požiūriu yra pernelyg siaura, kad būtų galima atlikti apibendrinimus. Tačiau vis labiau pripažįstant gyvūnų asistuojamosios terapijos aktualumą praktikai ir įtvirtinant šią terapiją mokslo ir žinių pasaulyje, būtini sistemingi ir išsamūs moksliniai tyrimai, siekiant geriau suprasti jos poveikį, ypač kai pasitelkiamos skirtingos gyvūnų rūšys. Nors mokslinėje literatūroje šiuo metu nėra tiesioginių įrodymų dėl felinoterapijos poveikio vaikų emocinei gerovei, esami tyrimai apie vaikų ir gyvūnų sąveiką sudaro vertingą būsimų tyrimų pagrindą. Ši tyrimų sritis gali būti svarbi vaikų sveikatai ir vystymuisi, ypač emocinės gerovės aspektu, tik būtina juos tęsti, kad būtų galima aiškiau apibrėžti šių poveikių pobūdį ir mastą.

Autorių deklaracija

Autorės deklaruoja, kad pateiktas rankraštis yra originalus, anksčiau neskelbtas, parengtas savarankiškai, laikantis akademinės etikos ir sąžiningumo principų. Autorės patvirtina, kad interesų konflikto nėra. Rengiant straipsnį nesinaudota dirbtinio intelekto tekstais.

Literatūra

- Chandler, C. K., Portrie-Bethke, T. L., Minton, C. A. B., Fernando, D. M., O'Callaghan, D. M. (2010). Matching animal-assisted therapy techniques and intentions with counseling guiding theories. *Journal of Mental Health Counseling*, 32 (4), 354–374. DOI: <https://doi.org/10.17744/mehc.32.4.u72lt21740103538>.
- Cleary, M., West, S., Thapa, D. P., Kornhaber, R. (2023). Putting Cats on the Spectrum: A Scoping Review of the Role of Cats in Therapy and Companionship for Autistic Adults and Children. *Issues in Mental Health Nursing*, 44 (6), 505–516. DOI: <https://doi.org/10.1080/01612840.2023.2195509>.
- Delanoëije, J., Moons, C. P. H., Peeters, E. H. K., Pendry, P. (2024). Behavioural Profile Differences Between Cats in Animal-Assisted Services (AAS) and Non-AAS Cats Using the Fe-BARQ in Flanders. *Animals (Basel)*, 15 (1), 33. DOI: <https://doi.org/10.3390/ani15010033>.

- Dimitrijević, I. (2009). Animal-assisted therapy – a new trend in the treatment of children and adults. *Psychiatria Danubina*, 21, 236–241.
- Esposito, L., McCune, S., Griffin, J. A., Maholmes, V. (2011). Directions in Human-Animal Interaction Research: Child Development, Health, and Therapeutic Interventions. *Child Development Perspectives*, 5 (3), 205–211. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1750-8606.2011.00175.x>.
- Fornfeld, D., Zellin, U., Schmidt, P. (2025). The supporting role of dogs in the inpatient setting: a systematic review of the therapeutic effects of animal-assisted therapy with dogs for children and adolescents in an inpatient setting. *European child & adolescent psychiatry*, 34 (1), 3–17. DOI: <https://doi.org/10.1007/s00787-023-02326-1>.
- Hart, L. A., Hart, B. L., Thigpen, A. P., Willits, N. H., Lyons, L. A., Hundenski, S. (2018). Compatibility of cats with children in the family. *Frontiers in Veterinary Science*, 5, 278. DOI: <https://doi.org/10.3389/fvets.2018.00278>.
- Hirschenhauser, K., Meichel, Y., Schmalzer, S., Beetz, A. M. (2017). Children love their pets: Do relationships between children and pets co-vary with taxonomic order, gender, and age? *Anthrozoos*, 30, 441–456. DOI: <https://doi.org/10.1080/08927936.2017.1357882>.
- Tomaszewska, K., Bomert, I., Wilkiewicz-Wawro, E. (2017). Feline-assisted therapy: Integrating contact with cats into treatment plans. *Polish Annals of Medicine*, 24 (2), 283–286. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.poamed.2016.11.011>
- Kapustka, J., Budzyńska, M. (2020). The use of various animal species for therapeutic purposes in Poland: current perspectives. *Acta Scientiarum Polonorum Zootechnica*, 19 (2), 3–10. DOI: <https://doi.org/10.21005/asp.2020.19.2.01>.
- Ketter, K. (2023). *Changing the World Through AAI: The History of Pet Partners – Pet Partners*. <https://petpartners.org/changing-the-worldthrough-aaai-the-history-of-pet-partners/> Access 04.2026
- Kramer, S. C., Friedmann, E., Bernstein, P. L. (2009). Comparison of the effect of human interaction, animal – assisted therapy and AIBO – assisted therapy on long – term care residents with dementia. *Anthrozoos*, 22, 43–57. DOI: <https://doi.org/10.2752/175303708X390464>.
- Szewczyk, D., Fiega, J., Michalska, M., Żurek, U., Lubaszka, Z., Sikorska, E. (2023). Therapeutic Role of Animals: A Comprehensive Literature Review on the Prevalent Forms and Species in Animal-Assisted Interventions. *Journal of Education Health and Sport*, 45 (1), 215–235. DOI: <https://doi.org/10.12775/JEHS.2023.45.01.015>.
- Tepper, D. L., Howell, T. J., Bennett, P. C. (2025). Measuring Connections Between Children and Pets: Development of the Child-Dog Engagement Scale and Child-Cat Engagement Scale. *Animals (Basel)*, 15 (13), 1845. DOI: <https://doi.org/10.3390/ani15131845>.

ASSUMPTIONS FOR THE DEVELOPMENT OF FELINOTHERAPY IN LITHUANIA: AN ANALYSIS OF PARENTS' FEEDBACK ON THE USE OF FELINOTHERAPY FOR CHILDREN

Liana Brazdeikienė, Natalia Zukhbaya, Ulijana Petraitienė

Summary

Although a variety of animals are used in animal-assisted therapy, including cats, birds, horses, fish, rabbits, and other small animals, dogs remain the most commonly employed. Cat-assisted therapy, also referred to as felinotherapy, is a relatively recent development in this field. As with other forms of animal-assisted

interventions, it is considered a complementary approach that supports, rather than replaces, specialised therapeutic methods.

Felinotherapy has the potential to influence children's mental health positively by fostering the child-animal bond, enhancing social skills, and promoting emotional well-being, particularly among children with autism. However, there is currently a lack of targeted research evaluating the effectiveness of felinotherapy within the broader context of children's mental health, highlighting the need for further investigation.

The potential benefits of felinotherapy are closely linked to broader research on child-animal relationships, especially interactions with companion animals, which suggest that animals can serve as important sources of emotional support for children. In this context, the present study, being the first scientific article in Lithuania to examine the application of cat-assisted therapy for children with various disorders, contributes to the growing body of evidence supporting the benefits and effects of animal-assisted therapy.

The aim of this article is to present the initial findings from pilot felinotherapy sessions conducted in Lithuania. To achieve this, parental feedback was analysed to assess the perceived effectiveness of the therapy, and the changes observed in children following participation. The study involved 12 children of different ages experiencing a range of emotional and behavioural difficulties, who were referred to the therapy as part of the project 'Ensuring Educational Support Services in Klaipėda City'.

Following the completion of the therapy, parents were asked to complete a questionnaire designed to evaluate their perceptions and the changes observed in their children. To obtain in-depth insights, the questionnaire included an open-ended question inviting parents to describe their child's condition prior to participation in felinotherapy, supported by specific examples. Additional questions explored whether parents observed positive or negative changes during or after therapy, the timeframe for such changes, and illustrative examples. Parents were also asked to reflect on what makes cat-assisted therapy distinctive, suggest improvements for the organisation of sessions, evaluate its effectiveness, and indicate whether they would recommend it to other children.

Based on the parents' responses, it is possible to draw general conclusions about the effects on children of cat-assisted therapy. According to the parents, the most noticeable effect of this therapy is in the area of emotional regulation. It is observed that positive changes often become apparent quite quickly. The positive impact on social development is also emphasized: children become more open, and their bond with their parents strengthens.

Parents note that cats help children relax, reducing anxiety and tension. Furthermore, children engage more easily in activities, are more willing to interact with the specialist, and are more receptive to the assistance provided. However, depending on the challenges faced, changes may occur more slowly; but even in such cases, a reduction in anxiety is observed.

In summary, based on parental feedback following cat-assisted therapy, this intervention has a positive impact on children experiencing various behavioural and emotional difficulties. Parents noted that after the therapy, their children experienced reduced anxiety, anger and tension, and began to interact more. According to the parents' responses, this therapy fosters self-control skills and reduces social isolation. Cat-assisted therapy stands out as a gentle, child-friendly therapy that helps children relax and engage more easily in the therapeutic process.

Nevertheless, due to the limited sample size, the findings of the study cannot be generalised. As animal-assisted therapy continues to gain recognition in both practice and research, there is a clear need for systematic and comprehensive studies to better understand its effects, particularly when different animal species are involved.

Although there is currently no direct evidence in the scientific literature specifically addressing the impact of felinotherapy on children's emotional well-being, existing research on child-animal interaction provides a valuable foundation for future studies. This area of research has significant potential for supporting children's health and development, especially in terms of emotional well-being; however, further research is required to define more clearly the nature and extent of these effects.